

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ЦИРКУЛЯРНА ЕКОНОМІКА
підготовки магістрів

Луцьк – 2026

Силабус вибіркового освітнього компонента «Циркулярна економіка»
підготовки магістра.

Розробник: Корнелюк Ольга Антонівна, кандидат економічних наук, доцент
кафедри міжнародних економічних відносин

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

 І.В. Кицюк

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри
міжнародних економічних відносин, протокол № 6 від _10_ лютого 2026 р.**

Завідувач кафедри:

А.О. Бояр

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини С1 Економіка та міжнародні економічні відносини «Міжнародні економічні відносини» магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання: 2
		Семестр: 3-й
ІНДЗ: немає		Лекції: 10 год.
		Практичні (семінарські) 14 год.
		Самостійна робота: 88 год.
Мова викладання	Консультації: 8 год.	
	Форма контролю: залік	
	Українська	

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППІ: Корнелюк Ольга Антонівна

Науковий ступінь: кандидат економічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри міжнародних економічних відносин

Контактна інформація: Olga.Korneliuk@vnu.edu.ua, каб. 322, корпус А.

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація курсу

Курс «Циркулярна економіка» спрямований на формування у здобувачів освіти цілісного бачення сучасних моделей сталого економічного розвитку на засадах ресурсоефективності, замкнених матеріальних потоків та екологічної відповідальності. В межах освітнього компонента розглядаються теоретичні засади, еволюція концепції циркулярної економіки, її принципи, інструменти та бізнес-моделі, практики впровадження на рівні держав, транснаціональних корпорацій і окремих підприємств. Особлива увага приділяється європейському досвіду формування політики циркулярної економіки, дорожнім картам переходу до циркулярності, проблемам ресурсозбереження, декаплінгу та перспективам розвитку циркулярної економіки в Україні. Курс орієнтований на поєднання теоретичних знань із практичними кейсами та аналітичними завданнями, що сприяє формуванню професійних компетентностей майбутніх фахівців у сфері міжнародних економічних відносин.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Метою курсу є формування у здобувачів освіти системного економічного мислення та поглиблених знань щодо принципів, механізмів і практичних інструментів циркулярної економіки в умовах глобальних трансформацій. Основними завданнями курсу є: формування розуміння сутності, принципів та еволюції концепції циркулярної економіки; аналіз можливостей впровадження циркулярної економіки у різних секторах національної та світової економіки; оцінка ефективності ресурсозберігаючих технологій і моделей сталого виробництва та споживання; обґрунтування доцільності переходу до циркулярних бізнес-моделей і моделей споживання; аналіз європейського та світового досвіду реалізації політики циркулярної економіки; визначення перспектив і бар'єрів розвитку циркулярної економіки в Україні.

3. Soft skills (компетентності):

- аналітичне та системне мислення (здатність комплексно аналізувати економічні процеси та взаємозв'язки);
- критичне мислення та аргументація власної позиції;

- комунікативні навички, зокрема участь у професійних дискусіях і презентація результатів аналізу;
- креативність і здатність до інноваційного мислення при розробці циркулярних бізнес-рішень;
- здатність до прийняття управлінських рішень у сфері сталого та циркулярного розвитку.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю/ Бали
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Практ.	Сам.роб	Конс.	
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Теоретичні засади формування глобальної циркулярної економіки. Концепції циркулярної економіки	19	2	2	14	1	ДС/10
Тема 2. Дорожня карта циркулярної економіки	16	1	2	12	1	ДС/10
Тема 3. Ресурсозбереження і декаплінг в циркулярній економіці	16	1	2	12	1	ДС/10
Тема 4. Бізнес-моделі циркулярної економіки	17	2	2	12	1	ДС/10
Тема 5. Циркулярна економіка ЄС	18	2	2	12	2	ДС/10
Тема 6. Впровадження циркулярної економіки ТНК та світовими брендами	18	1	2	14	1	ДС/10
Тема 7. Циркулярна економіка в Україні	16	1	2	12	1	ДС/10
Види підсумкових робіт						
Контрольна робота (тест)						Т/30
Усього годин / балів	120	10	14	88	8	100

* Форма контролю: ДС – дискусія, Т – тести.

5. Завдання для самостійного опрацювання

1	Аналіз наукових підходів до визначення поняття «циркулярна економіка» та порівняння їх із лінійною економічною моделлю
2	Опрацювання принципів циркулярної економіки (3R, 9R, 10R) та їх застосування у практиці господарювання
3	Дослідження дорожніх карт циркулярної економіки окремих країн або регіонів
4	Аналіз механізмів ресурсозбереження та декаплінгу в сучасній економіці
5	Вивчення та порівняльний аналіз циркулярних бізнес-моделей
6	Аналіз європейського досвіду впровадження циркулярної економіки (на прикладі 1–2 країн ЄС)
7	Дослідження практик впровадження циркулярних принципів транснаціональними корпораціями та світовими брендами
8	Оцінка стану та перспектив розвитку циркулярної економіки в Україні з урахуванням національних особливостей

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Навчання здійснюється з дотриманням норм Кодексу академічної доброчесності ВНУ (<http://surl.li/aagxg>).

Дисципліна складається з одного змістового модуля. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за: поточне оцінювання з відповідних тем під час семінарів (70 балів), виконання тестів (30 балів). У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми, виконавши відпрацювання письмово згідно інструкцій, зазначених в завданнях в програмі Office-365 (Teams). У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). Якщо здобувач освіти виконав усі види навчальної роботи, які визначені силабусом навчальної дисципліни та отримав не менше 60 балів, отримана сума балів зараховується як підсумкова.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості 100. У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права доздавати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

Модуль 1							Модуль 2	Сума балів
Змістовий модуль 1								
1	2	3	4	5	6	7	Тести	
10	10	10	10	10	10	10		
70 балів							30 балів	100

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Форма підсумкового контролю – залік. Залік виставляється здобувачеві автоматично, якщо ним виконано усі види передбачених силабусом освітнього компонента робіт та одержано 60 або більше балів. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем або написати письмово від руки ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету (див. Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів ВНУ імені Лесі Українки – <http://surl.li/ddfha>).

Тематичне відображення семінарських питань

Тема 1. Теоретичні засади формування глобальної циркулярної економіки. Концепції циркулярної економіки

1. Еволюція ресурсоефективності та концепція циркулярної економіки. Концепції: Регенеративна конструкція, Cradle-to-Cradle, Промислова екологія та ін.
2. Сутність економіки замкненого циклу. Підходи до визначення циркулярної економіки
3. Відмінності між лінійною та циркулярною економікою
4. Принципи циркулярної економіки (3-R, 9-R, 10-R)
5. Ключові інструменти циркулярної економіки

Тема 2. Дорожня карта циркулярної економіки

1. Поняття та призначення дорожньої карти циркулярної економіки.
2. Процес формування та впровадження дорожньої карти циркулярної економіки:
3. Досвід окремих країн в створенні і впровадженні дорожньої карти циркулярної економіки
4. Пріоритети реалізації дорожньої карти циркулярної економіки в Україні
 1. Поняття ресурсозбереження і сценарії ресурсоефективності
 2. Декаплінг в циркулярній економіці
 3. Особливості запровадження циркулярної економіки на різних типах підприємств
 4. Переваги від впровадження циркулярної економіки
 5. Приклади, кейси циркулярної економіки в сфері ресурсозбереження
- Тема 3. Ресурсозбереження і декаплінг в циркулярній економіці*

 1. Поняття ресурсозбереження і сценарії ресурсоефективності
 2. Декаплінг в циркулярній економіці
 3. Особливості запровадження циркулярної економіки на різних типах підприємств
 4. Переваги від впровадження циркулярної економіки
 5. Приклади, кейси циркулярної економіки в сфері ресурсозбереження
- Тема 4. Бізнес-моделі циркулярної економіки*

 1. Бізнес-модель: поняття і основні види
 2. Перехід до циркулярних бізнес-моделей
 3. Інвестиційне забезпечення циклічних бізнес-моделей
 4. Інноваційні бізнес-моделі
- Тема 5. Циркулярна економіка в ЄС*

 1. Нормативно правові, стратегічні документи які передбачають перехід до циркулярної економіки в ЄС
 2. Переробка відходів в країнах ЄС: кращі практики
 3. Рециклінг в ЄС: напрямки та приклади
 4. Досвід циркулярної економіки на прикладі країн ЄС (обрати 1-2 країни за бажанням).
- Тема 6. Впровадження циркулярної економіки ТНК та світовими брендами.*

 1. ТНК в умовах циркулярної економіки
 2. Приклади впровадження принципів циркулярної економіки у виробництві світових брендів (оберіть 2-3 приклади).
- Тема 7. Циркулярна економіка в Україні.*

 1. Передумови впровадження циркулярної економіки в Україні
 2. Бізнес-моделі циркулярної економіки, рекомендовані для використання в Україні
 3. Приклади запровадження циркулярної економіки в Україні
 4. Шляхи прискорення переходу економіки України до циркулярності.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Корнелюк О., Павліха Н. Концептуальні засади розвитку циркулярної економіки. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2023. № 3 (17). С. 303-318. DOI : <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2023-03-303-318>
2. Павліха Н.В., Корнелюк О.А. Циркулярна модель як інноваційна система відновлення конкурентоспроможності регіонів і територіальних громад в Україні у воєнний і повоєнний періоди. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Сер. Економічні науки. 2023. Вип. 3(103). С. 179-193. DOI: <http://doi.org/10.31713/ve3202317>

3. Павліха Н.В., Корнелюк О.А., Цимбалюк І.О. Методології проектного менеджменту для циркулярних бізнес-моделей: переваги та можливості. Інтелект XXI. 2023. № 3. С. 74-80. DOI : <https://doi.org/10.32782/2415-8801/2023-3.11>
4. Сучасне керування відходами відповідно до принципів циркулярної економіки. Посібник курсу ZWA deep level. 2021. URL: <https://zerowastekharkiv.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/posybnic-lekciye-book-5.pdf>
5. Циркулярна економіка : навчальний посібник / Шевченко Т. І., Шуптар-Поривасва Н. Й., Губанова О. Р. та ін. Суми: 2022. 220 с. URL: <https://repo.snau.edu.ua/bitstream/123456789/10468/1/%d0%a6%d0%b8%d1%80%d0%ba%d1%83%d0%bb%d1%8f%d1%80%d0%bd%d0%b0%20%d0%b5%d0%ba%d0%be%d0%bd%d0%be%d0%bc%d1%96%d0%ba%d0%b0.pdf>
6. Циркулярна економіка. [Електронний ресурс]: навчальний посібник / Є.С. Цюман, В.І. Зюсюн. Київ: НТУ, 2023. 133 с. URL: http://lib.ntu.edu.ua/catalog/docs/ecology/ecology%2091_2023.pdf
7. Циркулярна економіка: як новий спосіб господарювання в умовах цифрової трансформації. Колективна монографія. За науковою ред. к.е.н., доц. Татомир І.Л., к.е.н., доц. Квасній Л.Г. Трускавець: ПОСВІТ, 2021, 124 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1103/1/%D0%A6%D0%98%D0%A0%D0%9A%D0%A3%D0%9B.%20%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD.-1.pdf>
8. Циркулярна політика управління відходами: підручник / А. І. Крисоватий, Р. Є. Зварич, І. Я. Зварич. Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 458 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/47975>